

Historia Ozimka

Nasze korzenie

Miasto Ozimek swą nazwę zawdzięcza młynarzowi mieszkającemu nad Małą Panwią w połowie XVII w. Dziś już tego młyna nie ma, bowiem po jego wyburzeniu, na tym miejscu i na terenie sąsiednim została zbudowana huta.

Zanim jednak to się stało, na wiele tysięcy lat p.n.e datują się ślady pobytu człowieka na terenie naszej gminy. Znaleźiska prehistoryczne świadczą, że rejon gminy, szczególnie okolice Krasiejowa, Krzyżowej Doliny, Schodni Starej i Nowej, Szczedrzyka były zasiedlone od najdawniejszych czasów w związku z lokalizacją wzdłuż rzeki Mała Panew, która stanowi prawy dopływ Odry, a rzeka Odra umożliwiała dogodną przeprawę.

Pierwsze ślady pobytu człowieka w naszej gminie pochodzą z neolitu (początek epoki kamienia), tj. około 4200-1700 lat p.n.e. Naukowe potwierdzenie odkrycia, jakie zostało dokonane w ostatnim czasie w Krasiejowie być może pozwoli umiejscowić najstarsze jak dotąd ślady pobytu człowieka w gminie Ozimek w środkowej epoce kamienia tj. około 8000-4500 lat p.n.e).

Wzmoczone osadnictwo na terenie gminy rozwinęło w XIII wieku, w związku z procesem kolonizacji na prawie niemieckim.

Historia osadnictwa rozpoczyna się z chwilą powstania odrębnego Księstwa Opolskiego, (około 1281r.) pod władzą Bolka I , po śmierci Księcia Władysława.

W latach 1327-1532 Piastowskie Księstwo Opolskie pozostaje w zależności lennej od królów czeskich. Po śmierci ostatniego z książąt opolskich - Jana - w 1532r. Księstwo przechodzi we władanie Habsburgów.

W 1544r. tereny księstwa przechodzą we władanie cesarza Ferdynanda II.

W 1645r. Ferdynand III Habsburg zostawia Księstwo Opolskie Władysławowi IV -Wazie, które następnie wykupuje od Wazów Leopold I Habsburg.

W czasie wojny prusko-austriackiej w latach 1740-41, tereny Księstwa zostają zajęte przez Fryderyka II i w 1742r. formalnie włączone w obręb monarchii pruskiej.

W latach 1815-1820 decyzją Kongresu Wiedeńskiego tereny Księstwa odpadają od Prus i powstaje Rejencja Opolska.

W 1939r. hitlerowski okupant ustanawia nową strukturę administracyjną z podziałem Górnego Śląska na Prowincję Górnośląską i Rejencję Opolską. Dawne tereny księstwa pozostają w granicach administracyjnych Rejencji Opolskiej do 1945r. Od 1945r. tereny zostają przyłączone do Polski.

W średniowieczu przebiegały przez te tereny trakty handlowe: wiodące z południa z Czech (Hradec, Opawa) przez Głubczyce, Opole do Olesna i dalej w kierunku północy i morza, oraz drugi trakt handlowy z Małopolski na Dolny Śląsk i dalej ku zachodowi.

Do XIII w. tereny gminy Ozimek były silnie zalesione i miały ubogie gleby, z tego powodu należały do rzadko zaludnionych.

Rozwój osadnictwo na tym terenie w końcu XIII i początku XIV w wiązał się z procesem kolonizacji na prawie niemieckim (XIII-XV w). Po przegranej bitwie pod Legnicą w 1241r. zaczęła się kolonizacja na szerszą skalę w związku z potrzebą odbudowy zniszczonego najazdem Tatarów kraju.

Do najstarszych wsi powstałych w tym okresie należą: Krasiejów(1292 r.)(Szczedrzyk (1300 r), i Schodnia Stara.

Następny okres osadnictwa przypada na XVI - XVIII w, kiedy tereny gminy zostały zajęte przez Ferdynanda II i włączone w 1741 r do monarchii pruskiej. Nastąpił wówczas gwałtowny przyrost nowych osad, w związku z intensywnym rozwojem hutnictwa staro śląskiego, nad prawobrzeżną siecią dopływów Odry. Hutnictwo na tych terenach zaczęło rozwijać się w oparciu o miejscowe

surowce: rudę darniową , drewno i energię wodną. Powstałe wtedy wsie i osady to osiedla hutnicze i kolonie węglarzy.

Już w XIV i XV w nad Małą Panwią powstawały prymitywne huty żelaza w postaci kuźnic, słynące na cały Śląsk. W kuźnicach wytapiano żelazo w piecach łupkowych, stanowiących doły zasypane rudą darniową i węglem drzewnym. Dla osiągnięcia wysokiej temperatury, potrzebnej do wytopu dmuchano powietrze miechami do napelnionego węglem drzewnym i rudą pieca. Miechy pędzono siłą wody rzeki Mała Panew. Z początkiem XVIII w. wskutek wzmożonego zapotrzebowania na żelazo, zaczęły powstawać "wysokie" piece, w których osiągnano wyższą temperaturę i wydajność. W masywie leśnym nad Małą Panwią i Kłodnicą istniało w okresie przed powstaniem Huty "Małapanew" 12 wysokich pieców z 28 pieców do fryszowania. Były one w posiadaniu panów feudalnych, którzy zwłaszcza w XVIII w zaczęli eksploatować siły poddanych im chłopów pańszczyźnianych do różnego rodzaju pracy przemysłowej. Powstawały więc gorzelnie, wapniaki, huty, cegielnie i inne zakłady.